

Lapset ensin erossakin

- MLL:n ammattilaisten aamukahvit

Marjaana Peronmaa ja Noora Kovanen | 22.4.2022

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

LAPSET ENSIN

Eroauttamistoiminta kohtaamispaikka- ja vertaisryhmätoimin lapsen edun edistäjänä

Toiminnan tavoitteena on lapsen äänen ja näkökulman esille tuominen vanhempien erotilanteessa ja vanhempien tukeminen yhteistyö- ja erovanhemmuudessa. Toiminta perustuu mentalisaatioteoriaan.

- Perhesatamat
- Erovertaisryhmät lapsille ja vanhemmille
- Neuvonta ja ohjaus eroperheille ja heitä kohtaaville ammattilaisille
- Ammattilaisten koulutukset

Ero lapsiperheessä

- Ero lapsiperheessä piirrosvideosarja on MLL Helsingin yhdistyksen Lapset ensin erossakin (2018-2020) – hankkeen tuottama
- Suunnattu tueksi eroaville/eronneille vanhemmille, heidän läheisilleen sekä perheiden parissa työskenteleville ammattilaisille
- Videot tuovat tiivistetysti esille lapsen näkökulmaa vanhempien erotessa ja antavat tietoa eroprosessista
- Käännetty englannin, ruotsin, venäjän, arabian ja somalian kielelle ja löytyvät täältä: <https://helsinki.mll.fi/lapset-ensin-erossakin/videot/>

Eron vaiheet

- Bruce Fisherin määrittelemät eron viisi vaihetta, joiden mukaan ero tyypillisesti etenee.
- Ero voi edetä eri vaiheisesti puolisoilla.
- Jokainen käy prosessin läpi yksilöllisesti, vaiheet eivät aina etene suoraviivaisesti ja ”takapakkeja” voi tulla.

ERON VAIHEET VAHVUUTTA EROVANHEMMUUTEEN BRUCE FISHERIN MUKAAN

1. SHOKKIVAIHE

2. VIHA

3. KAUPANKÄYNTI

4. SOPEUTUMINEN

5. IRROTTAUTUMINEN
VANHASTA JA
SUUNTAUTUMINEN
UUTEEN

Ero tuo mukanaan monenlaisia tunteita

- Ero on eräs yksi elämän suurimpia kriisejä aiheuttaen ahdistusta ja heikentäen usein ainakin tilapäisesti ihmisen itsetuntoa.
- Monenlaiset tunteet, kuten suru, viha, aggressio ja pettymys kuuluvat asiaan. Eroon liittyvät usein myös vahvasti syyllisyyden ja häpeän tunteet.
- Kaikille tunteille on oikeutus, niille tulee antaa tilaa, niitä saa ja niitä täytyy käsitellä – se on lapsen etu.
- Eron ja sen tunteiden käsittelyä helpottaa, mikäli uskaltautuu jakamaan asiaa jonkun toisen ihmisen kanssa, esim. henkilökohtaiset keskustelut, yksilöterapia tai vertaisryhmät.
- Erokriisin kautta monet ihmiset vasta oppivat näkemään omia vahvuuksiaan. Kun selviytyy vaikeasta elämäntilanteesta, voi erokriisistä tulla kasvattava kokemus!

Eron vaikutukset lapseen

- Miten näkyy kokemuksesi mukaan?

Eron vaikutukset lapseen

- Lapsen oireet eivät muodosta mitään tunnistettavaa oirekuvaa, vaan voivat olla hyvin erilaisia ja yksilöllisiä.
- Vanhempjen ero horjuttaa lapsen perusturvallisuuden tunnetta ja on lapselle kriisi, josta selviytyminen vaatii aikaa. Jo vauvaikäinen aistii kodin tunneilmapiirin ja voi oireilla vanhempjen erosta.
- Lapsi kokee vanhempjen erossa monenlaisia tunteita; surua, ikävää, hylätyksi tulemisen pelkoa, perheeseen kuulumattomuutta, syyllisyyttä vanhempjensa erosta.
- Haitallisinta lapsen kehitykselle on vanhempjen jatkuva riitely. Huonosti hoidettu ero kuormittaa lapsen kehitystä ja voi vaikeuttaa aikuisiällä elämönhallintaa, itseluottamusta ja kiintymyssuhteita.
- Niiden liittojen hajoaminen, joissa on ollut väkivaltaa tai sen uhkaa, helpottaa lapsen stressiä.
- Eroon liittyy tavallisesti muita stressitekijöitä kuten muutto toiselle paikkakunnalle, tärkeän harrastuksen loppuminen ja toverisuhteiden katkeaminen.
- Missään iässä lapsi ei sopeudu vanhempjen eroon itsestään, vaan tarvitsee apua ja tukea.

Miten käsitellä eroa lasten kanssa?

- Lapselle tulee kertoa erosta ikätasoisesti ja omin sanoin, lapsilähtöisesti. Kysy lapselta, mitä hän ajattelee vanhempiensa erosta. Keskustelussa auttaa lapsen tunteminen ja tieto siitä, miten häntä kannattaa lähestyä ja mitä sanoja hän ymmärtää parhaiten.
- Lapselle on tärkeä sanoittaa, että vanhemman rakkaus lapseen ei muutu, vaikka vanhemmat eroavat.
- On tärkeää tuoda esille kaikkia niitä asioita, jotka säilyvät ennallaan ja antavat elämään jatkuvuutta.
- Lapselle voi kertoa esimerkiksi, että äiti ja isä eivät enää viihdy eivätkä halua olla yhdessä, ja että he ovat monista asioista erimielisiä. Vanhemmat voivat myös sanoa, että eropäätös oli heille hyvin vaikea ja he ovat miettineet, mikä olisi lapsille paras ratkaisu.
- Kerro lapselle toistuvasti, että ero ei ole hänen syynsä.
- Lapsen kanssa vanhempien eron käsittelyssä voi hyödyntää esimerkiksi satuja ja videoita.

Lasta suojaavat tekijät

Lapsen ominaisuudet

- Lapsen vahva itsetunto
- Lapselle ominainen kyky sopeutua muutokseen
- Lapsen taito leikkiin ja mielikuvitukseen

Lapsen näkökulmasta tärkeää on

- Vanhemmuuden jatkuminen, sovinnollisuus ja yhteistyö lapsen asioissa
- Ikätasoinen arki ja turvalliset rutiinit – niistä kiinnipitäminen
- Arjen tuttujen rakenteiden säilyminen
- Lasta ei aseteta viestinviejäksi ja hänelle kerrotaan ikätasoisesti ja yhtenäisesti häntä koskevista asioista
- Kunnioittava asennoituminen eroperheisiin ammattilaisten taholta
- Kohdatuksi tuleminen - tilan antaminen lapsen surulle

Miten lasta kohtaavana voit tukea häntä?

Lähipiiristä saadulla tuella on suuri merkitys lapsen selviytymiselle

- Pysy lähellä ja saatavilla, kuuntele lasta – älä kuitenkaan vaadi puhumaan
- Ole puolueeton – vain lapsen puolella
- Lapsen tulee saada olla lapsi - tarjoa lepoa tai muuta puuhailtavaa
- Kestä tunteet – myötätuntoinen suhtautuminen auttaa
- Kannattele lapsen hyviä muistoja yhteisistä ajoista ja vahvista tulevaisuuden uskoa
- Tue lapsen vanhempaa tai vanhempia, siitä hyötyy myös lapsi

Sopimusasiat vanhempien erotilanteessa

- Vanhemmilla on velvollisuus sopia kaikki lapsen arkeen liittyvät asiat yhdessä lapsen etu huomioiden.
- Vanhempien tulee sopia lapsen huollosta, asumisesta, tapaamisista ja elatuksesta. Lapsen huoltajuus säilyy ennallaan eron jälkeen mikäli huoltajuudesta ei tehdä lastenvalvojalla erillistä sopimusta. Muista asioista vanhemmat voivat sopia keskenään ja käydä vahvistamassa sopimukset lastenvalvojalla, vahvistamista suositellaan.
- Yleisintä on, että yhteishuolto jatkuu vanhempien eron jälkeen, mikä usein on myös lapsen etu.
- Lapsen asumisesta ja tapaamisista sovittaessa tulee huomioida lapselle tärkeiden ihmissuhteiden säännöllisyys ja jatkuvuus, vanhempien on myötävaikutettava sen toteutumiseen. Asumisratkaisussa on mietittävä, miten lapsen arjen käytännön asiat hoituvat lapsen kannalta parhaiten.
- Lapsi voi asua toisen vanhemman kodissa tai vuoroasua. Vuoroasumista ei kuitenkaan suositella aivan pienille lapsille turvallisen kiintymyssuhteen rakentumisen vuoksi.
- Vanhempia tulee tukea mahdollisimman hyvään yhteistyöhön vanhemmuudessa ja välttämään riitelyä.

Kodin tunnetaitajat

Materiaali on laadittu perheille arjen tueksi, tunnetaitojen opetteluun sekä vuorovaikutustilanteita varten. Tehtävien tarkoitus on olla yhteistä aikaa perheen kesken ja niiden tavoitteena on myös lisätä kiireetöntä läsnäoloa sekä voimavaroja arkeen.

Kodin tunnetaitajat -materiaali

[Kodin tunnetaitajat | MLL:n Kaakkois-Suomen piiri](#)

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

Eropalvelut ja lisätietoa

On hyvä tutustua alueen eroauttamispalveluita tarjoaviin toimijoihin; mm. kunnat (lastenvalvojat), sairaanhoitopiirit (perheneuvolat, mielenterveysvastaanotot, perheoikeudelliset palvelut), seurakuntien perheasiain neuvottelukeskukset, järjestötoimijat, käräjäoikeudet (huoltoriitasovittelut – Follo)

- [Perheen auttaminen erotilanteessa | MLL:n Kaakkois-Suomen piiri](#)
- [Etusivu - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)
- [Vanhempainpuhelin - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)
- [Lasten ja nuorten puhelin – Nuortennetti](#)
- [Etusivu - Apuaeroon.fi](#)
- [Eroauttaminen - Suomen Kasper ry](#)
- [Etusivu | Lastensuojelun Keskusliitto \(lskl.fi\)](#)
- [Lapset, nuoret ja perheet - Lapset, nuoret ja perheet – THL](#)
- [Vanhemmat - Väestöliitto.fi \(vaestoliitto.fi\)](#)

***Tue vanhempaa
yhteistyövanhemmuuteen
ja luopumaan riitelystä.***

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

Kiitos!

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

LAPSET ENSIN